

CHOV SKOTU

Význam chovu skotu

- **Produkce**

- maso

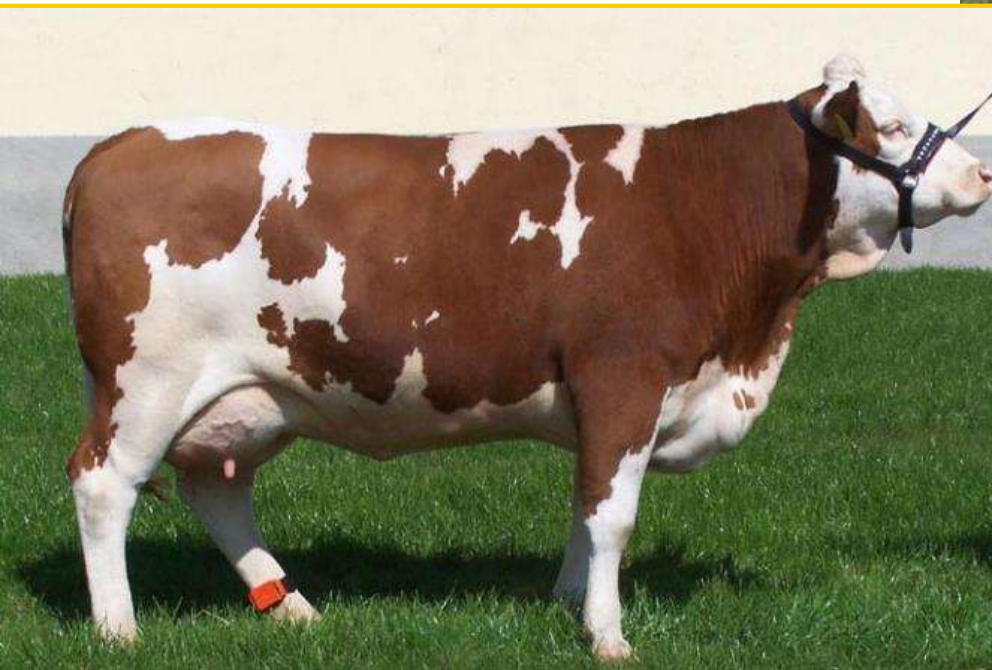
- mléko

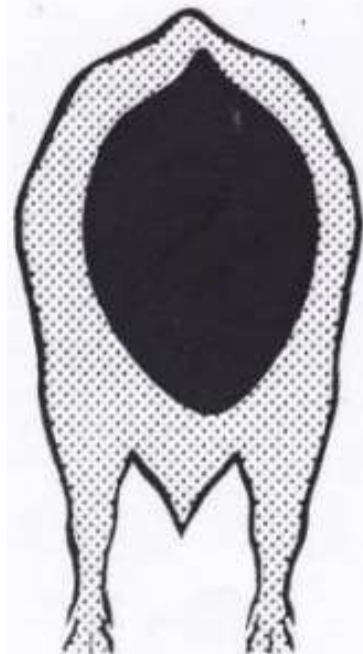
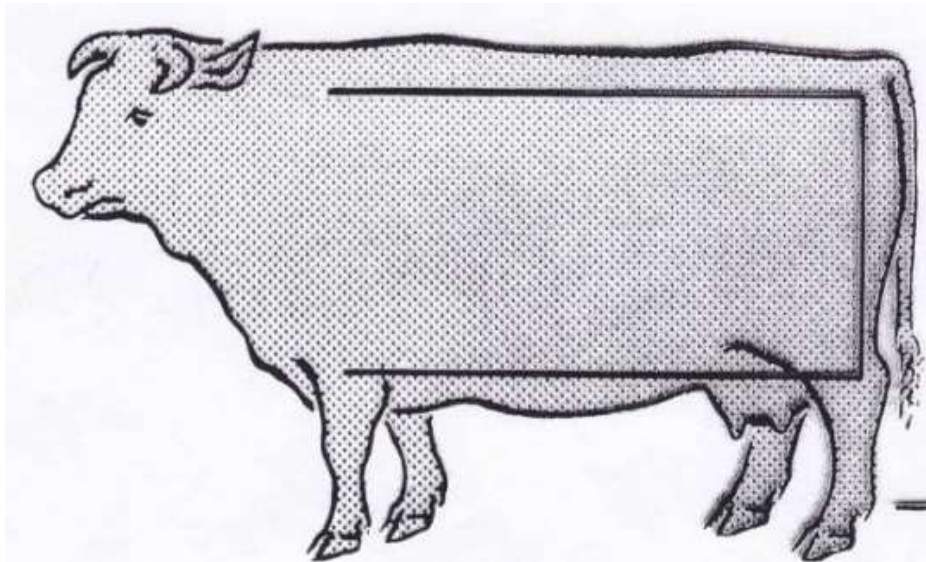
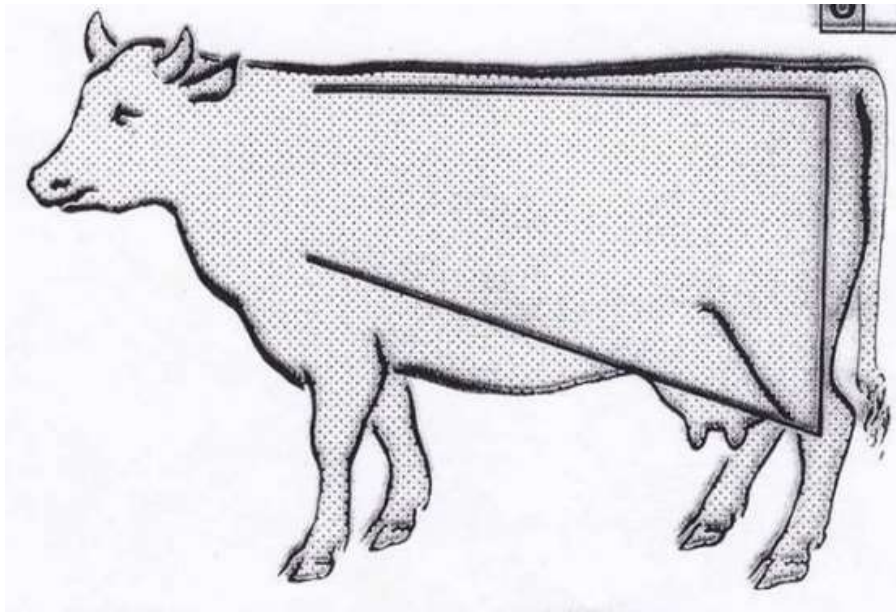
- suroviny pro průmysl (kůže)

- hnojivo

Plemena

- mléčná
- masná
- kombinovaná

Plemena

- mléčná – Jersey, Holštýn
- masná – Charolais /šarole/, Belgické modré
- kombinovaná – české strakaté

Kategorie skotu

- **tele**
 - do 6 měsíců, obě pohlaví (býček, jalovička)
- **jalovice**
 - samice od 6 měsíců do otelení (=porod)
- **kráva**
 - samice po otelení
- **býk**
 - samec od 6 měsíců

- **zástavový skot**
 - mladý skot určený k výkrmu
- **výkrm**
 - skot určený k produkci masa
 - býci, jalovice
- **odchov**
 - mladá zvířata určená k chovu
- **chov**
 - skot, který není určený k produkci masa
 - dojnice, plemenní býci

Životní úseky

- Pohlavní dospělost
 - 8 – 14 měsíců
- Chovatelská dospělost (využití v chovu)
 - Jalovice 16 – 18 měsíců
 - Býk 12 – 16 měsíců
- Tělesná dospělost (ukončení růstu kostry)
 - v 5 – 6 letech

Plemena skotu – masná

Masný simentál

- ze Švýcarska
- velký tělesný rámec
- nenáročný

Belgické modré

- Intenzivní masné plemeno
- Střední až velký tělesný rámec
- Dvojité osvalení
- Vysoká porodní hmotnost telat

Plemeno Limousin

- Francouzské plemeno
- Střední až velký tělesný rámec

Charolais (šarole)

- nejrozšířenější masné plemeno v Evropě
- velký tělesný rámec

Skotský náhorní skot – Highland

- Extenzivní nenáročné plemeno
- Menší tělesný rámec
- Dlouhá srst

Plemena skotu - mléčná

Holštýnské plemeno

- Plemeno s nejvyšší mléčnou užitkovostí
- Velký tělesný rámec
- černobílé,
červenobílé
- prostorné vemeno

Plemeno Jersey

- menšího tělesného rámce
- žlutohnědé
- Vemeno je prostorné

Plemeno Jersey

Plemeno Jersey

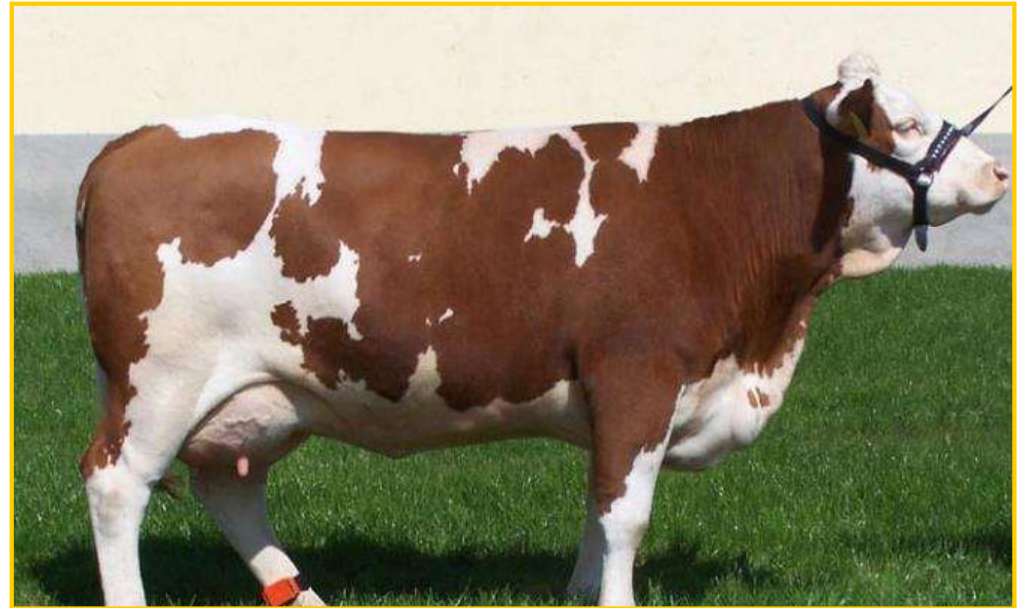
Plemeno Jersey

Kombinovaná plemena

Český strakatý skot

- Naše původní plemeno
- Střední tělesný rámec
- červenostrakaté

Český strakatý skot

Normandské plemeno

- z Francie
- Zbarvení světlé se skvrnami
- Klidný temperament

Normandské plemeno

Česká červinka

- Původní české plemeno
- Chová se jako genová rezerva
- Červená barva
- ekologické hospodaření

Typy ustájení

- podle pohybu zvířat
 - vazné
 - volné
- podle podestýlky
 - stelivové
 - bezstelivové

Vazné ustájení

Vazné ustájení

1. Vázání
2. Krmný žlab
3. Napáječky
4. Stání
5. Kaliště, hnojní chodba

Volné boxové ustájení

1. krmná chodba (je mimo boxové lože)
2. napájení
3. hnojní chodba
4. boxové lože (místo k odpočinku)
5. výběh

Volné kotcové ustájení (jalovic)

Volné kotcové ustájení

- skupina zvířat v kotci,
- více kotců v jedné stáji

např. porodní kotce

Kombiboxy

- přechod mezi vazným a volným ustájením (při rekonstrukci původních stájí)
- před boxovým ložem je krmný žlab

KRMENÍ SKOTU

v intenzivních chovech

KRMENÍ TELAT

- mlezivová výživa (cca týden)

mlezo – bohatší na bílkoviny, minerální látky, vitamíny a ochranné látky

- mléčná výživa
- mléko nebo mléčné krmné náhražky (20-40 kg na den)
- rostlinná výživa
- nejdříve seno a jadrné krmivo
- od 2 do 6 měsíců
- krmení telat do hmotnosti 160 kg

KRMENÍ DOSPĚLÉHO SKOTU

- př. složení krmné směsi:
 - kukuřičná siláž
 - jetelovino travní senáže
 - sója
 - pokrutiny
 - obilné šroty
- 2-3x denně
- množství –cca 60 kg/den
- nutný přísun vody cca 60 litrů/den

Předsunutá žlabová zábrana

Prostá žlabová zábrana

Fixační žlabová zábrana

Diagonální žlabová zábrana

automatické krmné boxy

krmný automat pro telata

Lehací box zastýlaný slámou

Lehací box zastýlaný separátem

Lehací box s měkkou gumovou matrací

Technologie odklizu chlěvské mrvy

- závisí na typu ustájení a druhu podestýlky
- volné stelivové stáje
 - nakladačem nebo traktorem s čelní radlicí
- vazné stelivové stáje a boxové stáje
 - mechanická shrnovací lopata
- vazné bezstelivové stáje
 - za stáním je kanál zakrytý roštem (=kaliště), pod kterým jsou jímky
 - hydraulický nebo mechanický odklíz výkalů z podroštového prostoru mimo budovu

Zásady při dojení

- odstranění mrvy, zametení chodby (při dojení na stání)
- zajištění klidu
- hygiena dojiče
- omytí a osušení vemene (spustí se dojící reflex)
- z každého struku provést dva odstříky
- dojit ihned po omytí a odstříkání

Technologie dojení

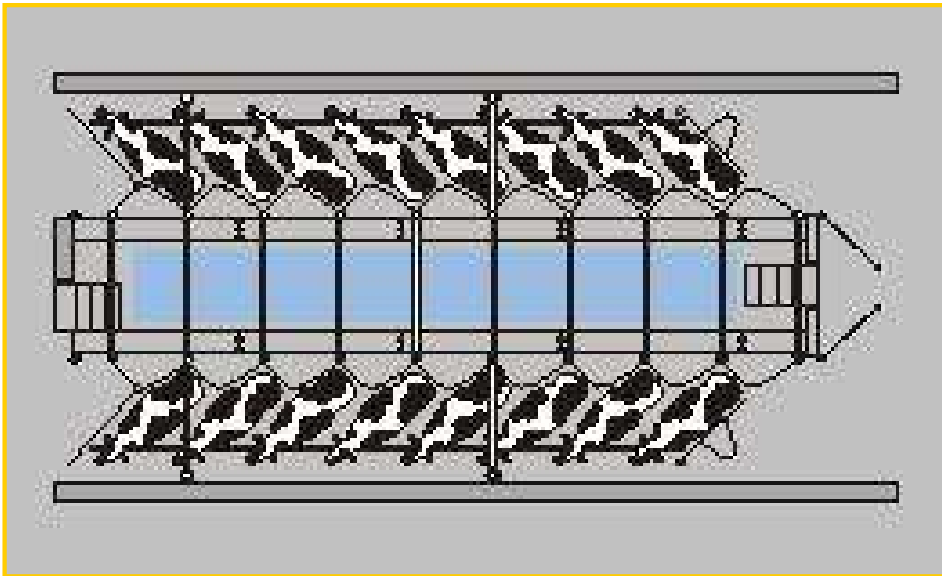
1. Ruční

- pracné, téměř se nepoužívá

2. Strojní

- dojení na stání (při vazném ustájení)
 - buď stacionární (do potrubí)
 - nebo mobilní (do konví)
- dojení v dojárnách (při volném ustájení)
 - = zvláštní budovy sloužící k dojení
 - pracovní prostor dojiče je pod úrovní dojnice

Typy dojíren

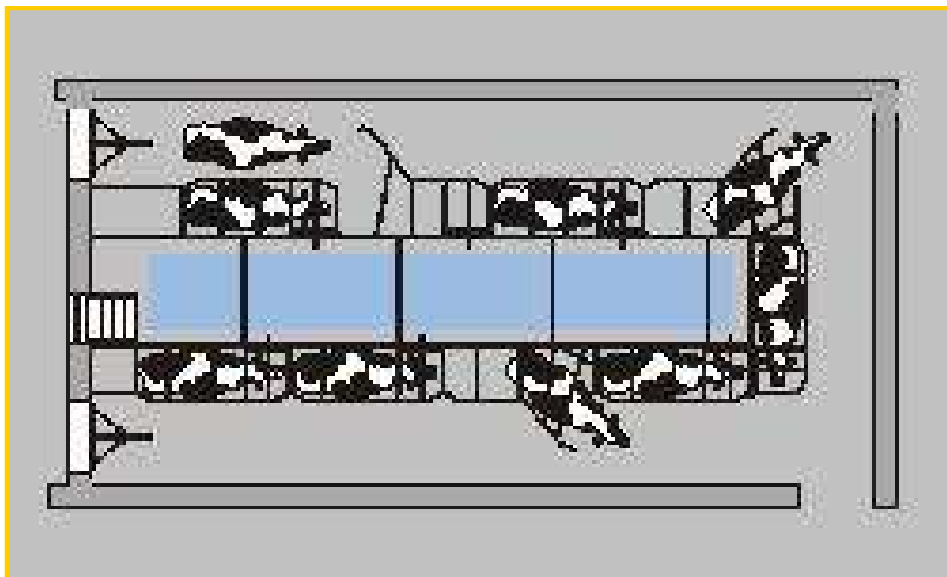

Rybinová

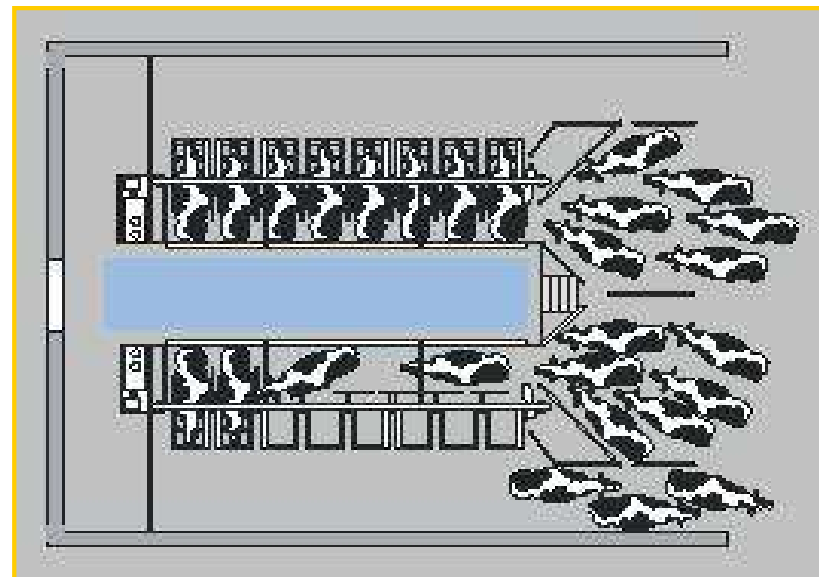

Kruhová

Typy dojíren

Tandemová

Paralelní

Ošetření mléka

- čištění (filtrace od případných nečistot)
- zchlazení na 4-5°C

VÝKRM SKOTU

Ukazatelé masné užitkovosti

- přírůstek (kg/den) – 1,0-1,2 kg/den
- výkrmnost –
 - spotřeba živin na 1 kg přírůstku
- jatečná dospělost –
 - začátek poklesu denních přírůstků

- porážková hmotnost (ve stáří 17-24měs.)
 - raná plemena 500 kg
 - pozdní plemena 750 kg
- JUT
 - hmotnost dvou půlek (4 čtvrtí) bez kůže, hlavy a končetin, bez vnitřností
- jatečná výtěžnost
 - podíl hmotnosti jatečně upraveného těla zvířete a živé hmotnosti
 - 63-65%

Hovězí maso

- RIGOR MORTIS = posmrtná ztuhlost
- DFD maso (dark, firm, dry)
 - vyčerpané, stresované zvíře
 - maso se snadno kazí

- <http://www.youtube.com/watch?v=nHZPB7cFWDg>
- <http://www.youtube.com/watch?v=qGwYuiY4G78>, 21. minuta